

VSEBINA

1	NAMEN IN PODROČJE UPORABE	2
2	OPIS POSTOPKA.....	2
2.1	DELO NA VIŠINI	2
2.1.1	NAVODILA IN VARNOSTNI UKREPI PRED ZAČETKOM DELA.....	3
2.1.2	Osebna varovalna oprema za delo na višini	3
2.1.3	Lestev	4
2.1.4	Dvižna košara in dvižna ploščad	5
2.1.5	PRVA POMOČ IN REŠEVANJE	5
3	DIAGRAM POTEKA	5
4	PRILOGE	5

1 NAMEN IN PODROČJE UPORABE

Navodilo se uporablja za delo na višini v podjetju Polycom Škofja Loka d.o.o.

2 OPIS POSTOPKA

2.1 DELO NA VIŠINI

Kolikor je gradbišče oziroma delovišče neposredno na ali ob prometni poti ali prostoru, na katerem se izvajajo druge dejavnosti, mora biti poskrbljeno za varnost in zdravje mimoidočih, kakor tudi za varnost in zdravje delavcev na gradbišču oziroma delovišču. Delovišče se mora zgraditi s primerno pregradno steno oziroma ograjo (trak, veriga,...), ki preprečuje dostop nepooblaščenim delavcem. Zaščiteno delovišče mora biti ustrezno označeno (red na delovišču,...).

Če mislite, da ne morete delati varno, tega ne storite, dokler niste zadovoljni z ustrezno opremo ali ukrepi.

Delavci za delo na višini morajo biti zdravstveno sposobni za izvajanje del na višini.

Kaj je delo na višini?

Delo na višini pomeni delo na vsakem kraju, kjer bi v odsotnosti previdnostnih ukrepov lahko padli in se poškodovali. Če delate nad tlemi, bi lahko padli z roba dvignjenega območja (vozila, zabojnika ali prostora za tovor) ali bi lahko padli s talne ravni v odprtino v tleh ali luknjo v zemlji, delate na višini v vsaki situaciji, ko bi lahko padli z ene ravni na drugo.

Ali ste ugotovili prisotnost krhkih površin?

Še zlasti morate biti pozorni na krhke materiale na območju oziroma v bližini območja, kjer delate na višini, saj povečujejo tveganje. Krhka površina bi se lahko zlomila, če bi kdo na njej delal ali nanjo padel. Poskrbite, da se izognete potrebi po delu na krhkih površinah ali v njihovi bližini oziroma njihovem prečkanju.

Katere dodatne ukrepe morate sprejeti za zmanjšanje tveganja padca?

Pri uporabi vsake opreme za delo na višini morate poskrbeti tudi, da: je v skladu z mednarodnimi ali evropskimi standardi in se redno pregleduje in dobro vzdržuje, ter da so osebe, ki jo uporabljajo, usposobljene za njeno varno uporabo ter je delo pod nadzorom, tako da se preverja, ali ljudje delajo varno.

So z delom na višini povezana še kakšna druga tveganja?

- oprema za dostop vas lahko približa nizkim streham ali drugim strukturam. Pred uporabo vedno preverite opremo in nosite zaščito za glavo;
- nevarnost zdrsa: površine so lahko dodatno nevarne zaradi vode, ledu ali razlitih materialov;
- nevarnost spotikanja: oprema za dostop ima lahko pritrdjene kable, vrvi ali druge elemente, ki pomenijo nevarnost spotikanja;
- smrt zaradi električnega udara: oprema za dostop vas lahko približa nadzemnim kabelskim vodom (npr. st4rojev, naprav,...). Kovinske visoke delovne odre ali drugo opremo morate hraniti stran od nadzemnih kabelskih vodov, ne glede na napetost ali uporabo.

Ocene tveganja in varne delovne prakse je treba zagotoviti za vse dejavnosti, ki vključujejo delo na višini.

Med primere dela na višini sodijo: uporaba lestev ali stopničastih lestev za dostopanje do predmetov, shranjevalnih zabojev, itd, uporaba delovnih ploščadi, kot so delovni odri, visoki delovni odri, dvizne košare, škarjasta dvigala in stopnice z odrom.

2.1.1 NAVODILA IN VARNOSTNI UKREPI PRED ZAČETKOM DELA

- Seznani se z navodili za varno uporabo in jih dosledno upoštevaj.
- Preglej in uredi okolico delovnega mesta.
- Uporablaj samo brezhibno delovno opremo.
- Za dostopanje ne uporabljajte improviziranih metod, kot je na primer paleta na viličarju.
- V primeru ugotovljenih pomanjkljivosti in nepravilnosti takoj obvesti pristojnega

NE PRIČNI Z DELOM, če:

Si mlajši od 18 let, nisi ustrezno usposobljen (ustrezno zdravniško spričevalo za delo na višini – dvizna ploščad, dvizna košara,..., teoretično in praktično usposobljen, seznanjen z navodili za varno delo, ipd.), si v neustreznem psihofizičnem stanju (pod vplivom psihoaktivnih substanc – alkohol, droge, psihoaktivna zdravila, ipd.), bolan, utrujen.

2.1.2 OSEBNA VAROVALNA OPREMA ZA DELO NA VIŠINI

Vse osebe, ki se iz kakršnegakoli vzroka mudijo na gradbišču, delovišču, kjer obstaja možnost padca predmetov na glavo, padca v globino večjo od 1 m ali udarca v glavo ob oviro v prostoru, ali je v varnostnem načrtu ugotovljena možnost za poškodbo glave zaradi drugih vzrokov, morajo nositi varovalno čelado.

Delavci so lahko v primeru kratkotrajnih del na strehi, ki zahtevajo veliko premikanja, pred zdrasom in padcem v globino, zavarovani tudi samo z osebno varovalno opremo za varovanje pred padcem v globino.

Osebna varovalna oprema

Varovalno-pozicijski pas standarda EN 361 in blažilec padca standarda EN 355, ali druga oprema, ki je narejena po primerljivo ustreznem standardu. Blažilec padca z dvojnimi trakom za vpenjanje – delavec je v vsakem trenutku varovan (minimalna zahteva je enojni trak za vpenjanje).

Delo na višini se sme opravljati le z ustrezno opremo ali uporabo varnostnih naprav, kot so ograje, ploščadi, lovilne mreže, varovalni pozicijski pas s primernim trakom, ali z drugimi metodami, ki zagotavljajo ustrezno varnost.

Delavec mora pri svojem delu dosledno in namensko uporabljati osebno varovalno opremo skladu z navodili proizvajalca, jo redno čistiti in vzdrževati ter skrbeti za njeno brezhibnost.

Primer: Samopovratni sistemi za zaustavitev padca

2.1.3 LESTEV

Lestve, ki jih delavci uporabljajo pri delu, morajo ustrezati predpisom in standardom ter biti brezhibne. Lestve morajo biti pri uporabi zavarovane tako, da ne morejo zdrsniti, se prelomiti ali prevrniti. Običajna uporaba lestev ali stopničastih lestev ne vključuje ukrepov za preprečevanje padcev ali zmanjševanje posledic. Zato morate dokazati, da izbira druge opreme ne bi bila razumna, ker naloga ni tvegana in je kratkotrajna.

Lestve so pomožno delovno sredstvo, ki se pogosto uporablja v vseh dejavnostih. Žal pa niso najbolj zanesljiva "prometna pot", lestve se lahko spodmaknejo, prečno zdrsnejo ali pa celo zlomijo, poleg tega je po lestvah nevarno in prepovedano prenašati bremena. Zaradi nepravilne uporabe lestev se pogosto dogajajo hude nesreče, ki imajo za posledico težke in celo smrtne poškodbe.

Poznamo dve osnovni izvedbi lestev: dvokrake (A lestve) in naslonske (enokrake) lestve.

Lestve morajo biti pri delu zavarovane proti zdrsu, zasuku in bočnemu drsenju. Zdrs se lahko prepreči tako, da so spodnji konci lestve koničasti, da se v tla napravi poglobitev ali pa, da se spodnje konce lestve opremi z gumijastimi oblogami. Leseni klini na lestvi so zelo nevarni za spotikanje. Lestve, ki niso trdno pritrjene, morajo imeti na zgornjem kraju kavlje, s katerimi se obesijo, tako da ne more priti do zdrsa. Lestev mora segati 1 meter prek roba, na katerega je prislonsjena. Vedno je treba paziti na to, da je zagotovljen varen sestop z lestve na tla. Vodja je dolžan delavca opozoriti na nevarnosti ter ga podučiti, kako naj pri delu lestev pravilno uporablja.

Naslonsko lestev je treba nasloniti na trden naslon. Kot naslanjanja mora znašati med **65-75°**, če je lestev bolj položna, se lahko zlomi ali pa zdrsne, če je postavljena bolj pokonci pa delavec na lestvi lahko omahne na hrbet. Da bi lestev ne zdrsnila ali da se ne bi zasukala, se naj na zgornjem koncu vsaj na eni stranici zanesljivo priveže. Če lestev nima kovinskih konic, se mora na spodnji strani na primeren način blokirati. Za varno delo je pomembna tudi dolžina lestve. Naslonska lestev mora biti vedno tako dolga, da ni potrebno stopiti na enega od zgornjih treh klinov.

Največja dovoljena dolžina prenosnih naslonskih lestev, s katerih se opravlja delo, je **8 m**, dolžina dvokrakih A-lestev pa **3 metre**. Brez varovanje proti padcu v globino (brez privezovanja delavca) je dovoljeno izvajati samo dela na višini do 3 metre. V bližini električnih vodov se ne sme uporabljati aluminijaste lestve, pa tudi če se delo opravlja z leseno lestvijo, je treba delati previdno. Pri vzpenjanju po lestvi mora imeti delavec prosti obe roki, tako da se varno oprijema lestve. V rokah naj ne prenaša razno orodje in material.

Uporabljati se sme samo brezhibne lestve.

1.1.1.1 NEVARNOSTI:

- nevarnost padca delavca z višine nevarnost zdrsa in padca lestve
- nevarnost padanja materiala nevarnost izgube ravnotežja
- prevrnitve lestve nepravilna postavitev lestve
- nagibanja izven gabaritov lestve
- nepravilno delo na lestvi
- nestabilno postavljene lestve
- poškodovane, razmajane in nestabilne lestve
- zdrs lestve
- zaradi obrabljenih podnožk na lestvi
- raztegnitev krakov lestve
- kraki niso medsebojno povezani

Pri postavitvi lestve na gladki podlagi je potrebno z oporami preprečiti zdrspred vzpenjanjem na lestev se mora opraviti preizkus stabilnosti postavitve tako, da oseba stopi na prvo prečko, držeč se za stranice ter se sunkovito nagiba levo in desno. Ko se tako ugotovi, da je lestev stabilna, je dovoljeno vzpenjati se na lestevna lestvi se sme nahajati le ena oseba pri delu na lestvi in vzpenjanju se je obvezno eno roko držati za lestev. Vzpenjanje in sestopanje z lestve mora biti tako, da se delavec izmenično oprijema z obema rokama prečk lestve ne pa stranic pri vzpenjanju in sestopanju po oziroma z lestve mora biti sprednji del telesa obrnjen proti lestvi-obračanje hrbta lestvi ni dovoljeno in je nevarno pri delu na lestvi mora delavec stati z obema nogama na istem klinu.

Prepovedano je uporabljati zgornji dve prečki, da bi delavec stal na teh prečkah pri delu na lestvi se ne smemo nikoli nagibati preveč levo in desno ali nazaj, ker s tem težišče telesa prenesemo izven stranic lestve in zato obstaja nevarnost prevrnitve prenašanje orodja po lestvi se sme s pomočjo posebne torbice, ki jo delavec ima pripeto s pasom okrog pasu; nikakor pa orodja pri vzpenjanju po lestvi ne smemo prenašati v rokah ali prosto v žepih.

2.1.4 DVIŽNA KOŠARA IN DVIŽNA PLOŠČAD

Delavci v dvižnih košarah morajo uporabljati varnostne čelade in biti z varnostnimi pasovi pripeti na fiksni del košar. Sestopi delavca iz košare mora biti izveden na varno območje (varovan z ograjo ali drugimi sredstvi, ki mu preprečujejo padec) ali pa sestopi na način, da se pripne na lokacijo kamor gre torej na ograjo, sidro, varovalni sistem ali podobno. V kolikor pride do sestopa iz košare na drugo površino, mora biti prej ta površina ustrezno preverjena, da je nosilnost ustrezna in kot taka preprečuje možnost vdrtja delavca oziroma je potrebno ukreniti vse potrebno, da ne pride do poškodb delavcev ali drugih oseb.

Dostopi na delovnem mestu na višini (ali v globini) se lahko izvedejo samo kot rampe ali stopnice. Lestve se lahko uporabljajo za dostop na delovno mesto na višini samo, če znaša višinska razlika med nivoji, ki jih premeščamo, manj kot 5 m in če je potreben dostop samo za opravljanje kratkotrajnih del.

Zadrževanje neposredno pod košaro oziroma dvižno ploščadjo ni dovoljeno.

Če zaposleni dela na površini večji od 2 m ali nagib presega 30°, mora odgovorni za delo na delovišču sprejeti kolektivne varnostne ukrepe za preprečevanje padcev delavcev, orodij ali drugih predmetov ali materialov.

Delavci so lahko v primeru kratkotrajnih del na strehi, ki zahtevajo veliko premikanja, pred zdrsom in padcem v globino, zavarovani tudi samo z osebno varovalno opremo za varovanje pred padcem v globino. Nevarno območje okrog objekta pa mora biti zavarovano (pred padajočim materialom), kot to določajo pravila.

2.1.5 PRVA POMOČ IN REŠEVANJE

Poškodovano osebo reši iz nevarnega območja. O dogodku po potrebi oziroma glede na težo poškodbe obvesti reševalce (najprej osebo, ki je odgovorna za delovišče). Poškodovancu nudi prvo pomoč do prihoda reševalcev oz. ga pospremi v ambulantno prve pomoči.

Reševalci, gasilci 112

3 DIAGRAM POTEKA

4 PRILOGE